

Ιστορία της Πληροφορίας: Σημεία αναφοράς από τον πάπυρο στο ηλεκτρονικό έγγραφο

Ιστορία της προστασίας του εμπορικού σήματος

Αθήνα 25 Μαΐου 2013

Αριστέα Σινανιώτη - Μαρούδη
Καθηγήτρια Εμπορικού Δικαίου Πανεπιστημίου Πειραιώς

I. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

- Το σήμα, ως υλική διακριτική παράσταση, προηγήθηκε της γραφής και είναι σύγχρονο, αν όχι αρχαιότερο του ονόματος.
- Στις βιομηχανικές και εμπορικές συναλλαγές, τα διάφορα αριστουργήματα έφεραν σημείο διακριτικό της προέλευσής τους. Επιγραφές που απαντώνται συνηθέστατα στα περισσότερα μνημεία της αρχαιότητας είναι “ο δείνα με εποίησεν” ή “Πραξιτέλης εποίησεν”.

- Σήματα βρίσκονται στο βάθος των αρχαίων αγγείων και στις λαβές των αμφορέων και παριστάνουν προσωπείο, άγκυρα, τρίαινα, δελφίνι, λύρα.
- Κατά τον Braun 6.000 ρωμαϊκά σήματα χρησιμοποιούνταν στη βιοτεχνία των αγγείων. Τα σήματα αυτά προσδιόριζαν τον τόπο ή το όνομα του κατασκευαστή των αγγείων ή των κεραμικών αντικειμένων.

- Σημεία που βρίσκονταν στα κτίρια, ιδίως στο παλάτι του Διοκλητιανού και στα τείχη της Ρώμης και της Πομπηίας θεωρήθηκαν εμπορικά και βιομηχανικά σήματα.
- Διάφορες σφραγίδες που φυλάσσονται σήμερα σε μουσεία, θεωρούνται ότι χρησίμευσαν για την επίθεση σημάτων επί υφασμάτων, ξύλων και αγγείων.
- Οι πορφύρες της Φοινίκης, τα αρώματα της Αραβίας και εν γένει όλα εκείνα τα εξωτικά προϊόντα έφεραν σήμα ενδεικτικό της προέλευσής τους.

- ▶ Κατά τον Μεσαίωνα το βιομηχανικό σήμα ήταν υποχρεωτικό και δεν είχε την έννοια του σήματος της σύγχρονης εποχής:
 - Για πρώτη φορά ρυθμίζεται το δίκαιο των εμπορικών σημάτων από τα CORPORATIONI και STATUTI των ιταλικών πόλεων της Μόντσα (1331) και της Βερόνα (1393, 1454).
 - Το σήμα είχε τον χαρακτήρα της παροχής εγγύησης για καλή κατασκευή του προϊόντος και προστατευόταν με βάση τις γενικές αρχές του κοινού δικαίου, επιτρέποντας δικαστική αξίωση σε περίπτωση κακής εργασίας.

➤ Γινόταν διάκριση ανάμεσα:

- Στο δημόσιο ή βιομηχανικό σήμα, που ήταν αυτό της επαγγελματικής συντεχνίας και
- Στο ιδιωτικό σήμα δηλαδή στο προσωπικό σήμα κάθε τεχνίτη που εισερχόταν στη συντεχνία “*signum collegii signo private distinctum est*”.

- ▶ Ο Λουδοβίκος 15ος εξέδωσε διάταγμα του Κυβερνητικού Συμβουλίου για να σταματήσει η κατάχρηση των τιμητικών σημάτων. Με το διάταγμα αυτό κατασχέθηκαν όλα τα προϊόντα που έφεραν το «τιμητικό σήμα» χωρίς την ειδική εξουσιοδότηση.
- ▶ Το 1857, η Γαλλική κυβέρνηση, με νόμο θέσπισε:
 - Προστασία όλων των σημάτων.
 - Προτεραιότητα αποκλειστικής χρήσης στον πρώτο που χρησιμοποιούσε ένα σήμα.

- ▶ Κατά την περίοδο της αύξησης των εμπορικών συναλλαγών και της μεγάλης βιομηχανικής ανάπτυξης του 19ου αιώνα, ο προσδιορισμός της προέλευσης των προϊόντων και των εμπορευμάτων μέσω σήματος έλαβε σημαντικές διαστάσεις, γι' αυτό τον λόγο, όλες οι ισχύουσες νομοθεσίες περί εμπορικών και βιομηχανικών σημάτων χρονολογούνται από το δεύτερο μισό του 19ου αιώνα και μετά.

II. Ο ΒΡΝΣΤ/1893

- ▶ Η πρώτη ελληνική νομοθετική ρύθμιση για την προστασία του σήματος προϊόντος βρίσκεται σε διατάξεις φορολογικού δικαίου το 1884.
- ▶ Ο πρώτος νόμος ο οποίος ρύθμισε διεξοδικά την προστασία των σημάτων είναι ο νόμος ΒΡΝΣΤ της 10ης Φεβρουαρίου 1893 και το από 18 Δεκεμβρίου 1893 εκτελεστικό διάταγμα.

- Το δικαίωμα στο σήμα κτάται από και με τη χρήση του σήματος στις συναλλαγές κατά το ουσιαστικό σύστημα γενέσεως του δικαιώματος και παρέχει στον δικαιούχο εξουσίες αντίστοιχες με εκείνες του κυρίου πράγματος.
- Ο δικαιούχος έχει δικαίωμα για αποκλειστική χρήση του σημείου και δικαίωμα εναντίωσης σε τρίτους που παραποιούν ή απομιμούνται το σήμα.

III. Ο α.ν. 1998/1939 και ο ν.3205/1955

- ▶ Ο α.ν. 1998/1939 «περί σημάτων» κατήργησε τον προηγούμενο ν. ΒΡΝΣΤ/1893:
 - Καθιερώθηκε το τυπικό σύστημα γενέσεως του δικαιώματος στο σήμα (αρχή της καταθέσεως του σήματος).
 - Διευρύνθηκε η αρμοδιότητα της διοίκησης για ουσιαστικό πρόελεγχο της καταθεσιμότητας του σήματος και εισήχθη η υποχρέωση της χρήσεως του σήματος για τη διατήρηση του δικαιώματος σε αυτό (**άρθρο 15 παρ.1 στοιχ. α, β και γ α.ν. 1998/1939**).

- Διατηρήθηκε ο επιχειρησιοπαγής χαρακτήρας του σήματος και μάλιστα ως στοιχείο της έννοιάς του, όπως προκύπτει από διάφορες διατάξεις π.χ. **άρθρα 20-23 α.ν. 1998/1939, άρθρο 17 παρ.1 και 5 α.ν. 1998/1939, άρθρο 15 παρ.1 στοιχ. γ α.ν. 1998/1939.**
- Έπρεπε κατ' αναγκαστικό δίκαιο ο φορέας της επιχείρησης και ο δικαιούχος του σήματος να είναι πάντα το ίδιο πρόσωπο.

- ▶ Ο α.ν. 1998/1939 τροποποιήθηκε με τον ν. 3205/1955. Βασικές ρυθμίσεις του νόμου αυτού αποτελούν:
 - Η αναγνώριση του συλλογικού σήματος.
 - Η καθιέρωση της παράλληλης κατάθεσης και η παραχώρηση χρήσης του σήματος υπό τις προϋποθέσεις που εξασφαλίζουν την προστασία του κοινού από τον κίνδυνο παραπλάνησης και μετά από διοικητικό έλεγχο της συνδρομής των προϋποθέσεων αυτών.

IV. Ο ν. 2239/1994

- Ο ν. 2239/1994 κωδικοποίησε σε ενιαίο κείμενο τη νομοθεσία περί σημάτων:
 - Καταργήθηκε ο επιχειρησιοπαγής χαρακτήρας του σήματος και με το **άρθρο 22** επετράπη η μεταβίβαση του σχετικού δικαιώματος και χωρίς την επιχείρηση.
 - Δεν απαιτείται η ύπαρξη στοιχειώδους οικονομικού δεσμού για την παραχώρηση άδειας χρήσης, **άρθρο 16 παρ.2.**

➤ Διεύρυνση της έννοιας του σήματος (**άρθρο 1 ν. 2239/94**). Καταθέσιμα ως σήματα καθίστανται και:

- Το ηχητικό σήμα,
- Το σήμα υπηρεσιών
- Τα σχέδια
- Το σχήμα του προϊόντος ή της συσκευασίας του (designs)

- Επέκταση των λόγων απαραδέκτου **(άρθρο 3)**.
- Διεύρυνση της δυνατότητας τριτανακοπής **(άρθρο 4)**.
- Διεύρυνση της δυνατότητας διαγραφής **(άρθρο 17)**.
- Πληρέστερος καθορισμός της έκτασης του δικαιώματος στο σήμα και νομοθετική ρύθμιση των «παράλληλων εισαγωγών».

V. Ο νέος ν. 4072/2012

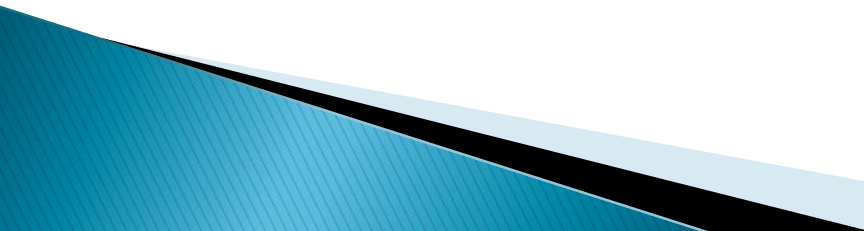
- ▶ Με τον νέο νόμο εισάγονται τα ακόλουθα:
 - Η υποχρέωση κατάθεσης της δήλωσης και της αποτύπωσης του σήματος και σε ηλεκτρονική μορφή.
 - Η δυνατότητα ηλεκτρονικής εξ αποστάσεως κατάθεσης της δήλωσης καταχώρισης σήματος, εφόσον φέρει ημερομηνία και υπογραφή κατά την έννοια του **άρθρου 3 παρ.1 π.δ. 150/2001**.

- Η ηλεκτρονική τήρηση του βιβλίου σημάτων και η δημιουργία ηλεκτρονικής καρτέλας για κάθε σήμα.
- Ο θεσμός του εξεταστή ως αποκλειστικού οργάνου ελέγχου του παραδεκτού των σημάτων σε πρώτο βαθμό.
- Η Διοικητική Επιτροπή Σημάτων (ΔΕΣ) διατηρείται και αναβαθμίζεται σε δευτεροβάθμιο όργανο διοικητικού ελέγχου για την εξέταση προσφυγών και ανακοπών.

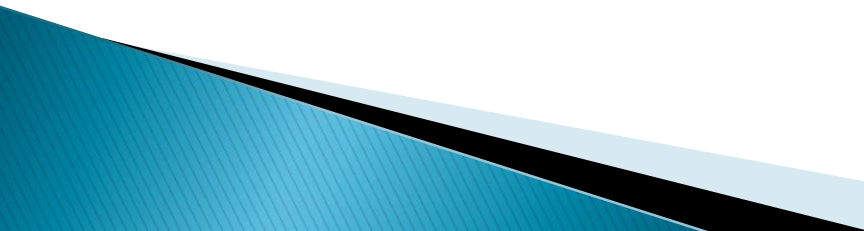
- Οι αποφάσεις της ΔΕΣ, επί ανακοπών και προσφυγών, εξακολουθούν να υπόκεινται σε προσφυγή ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων, η άσκηση της οποίας έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα.
- Ο διορισμός δικηγόρου κατά την κατάθεση της δήλωσης σήματος είναι προαιρετικός, ενώ παραμένει υποχρεωτικός, σε περίπτωση άσκησης ή απόκρουσης ενδίκου μέσου ενώπιον της ΔΕΣ.
- Η δυνατότητα διαίρεσης της δήλωσης κατάθεσης σήματος για ένα τμήμα των προϊόντων ή υπηρεσιών, που περιλαμβάνονται στην αρχική δήλωση.

- Επιτρέπεται η μεταβίβαση και του δικαιώματος προσδοκίας σε κατατεθέν, αλλά μη καταχωρισθέν σήμα, ενώ, σε αντίθεση με το προϊσχύσαν δίκαιο, επιτρέπεται ακόμη και η μερική μεταβίβαση σήματος ή της δήλωσης σήματος, εάν δεν δημιουργείται παραπλάνηση στο κοινό.
- Προβλέπεται η παραχώρηση άδειας χρήσης με απόλυτη (εμπράγματη) ενέργεια, δυνάμει της οποίας ο αδειούχος μπορεί να στραφεί εξ ιδίου δικαίου κατά τρίτων προσβολών.

- Εισάγεται ο θεσμός της επαναφοράς των πραγμάτων στην προηγούμενη κατάσταση, σε περίπτωση, που ο καταθέτης ή ο δικαιούχος σήματος δεν τηρήσει μια προθεσμία σε διαδικασία ενώπιον της ΔΕΣ, λόγω ανωτέρας βίας ή άλλου σπουδαίου λόγου, εάν εξ αυτού του λόγου απώλεσε δικαίωμα ή ένδικο βοήθημα.

- Ενσωματώνεται η Οδηγία 2004/48/ΕΚ, σχετικά με την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας στον τομέα του δικαίου των σημάτων και εισάγονται καινοφανείς για το ελληνικό δίκαιο ρυθμίσεις, σε περίπτωση προσβολής του σήματος, όπως, ενδεικτικά, ρυθμίσεις που:
 - Προβλέπουν τον τρόπο υπολογισμού της αποζημίωσης, σε περίπτωση προσβολής.
 - Επιτρέπουν τη συγκέντρωση αποδεικτικών στοιχείων, που διαθέτει ο προσβολέας.
 - Προβλέπουν εξαιρετικά δραστικά μέτρα σε προληπτικό στάδιο.
-

- Ενσωματώνονται οι ρυθμίσεις που αφορούν στην προστασία των διεθνών σημάτων, μετά την κύρωση από την Ελλάδα του Πρωτοκόλλου της Μαδρίτης, για τη διεθνή καταχώριση διεθνών σημάτων.
- Μειώνεται το ύψος των υφιστάμενων τελών, που αφορούν στην κατάθεση των σημάτων.
- Εισάγεται ο θεσμός του εθνικού «σήματος ελληνικών προϊόντων και υπηρεσιών», το οποίο θα φέρουν, προαιρετικά, ως επισήμανση, τα προϊόντα που παράγονται και μεταποιούνται στην Ελλάδα και συμμορφώνονται συστηματικά, με ορισμένες προδιαγραφές.

- Εισάγεται η Επιτροπή Ελληνικού Σήματος (ΕΕΣ), με αποφασιστική αρμοδιότητα τη θέσπιση και τον συντονισμό των διαδικασιών, με τις οποίες θα απονέμεται το Ελληνικό Σήμα, όπως να ορίζει:
 - Τα προϊόντα και τις υπηρεσίες, για τις οποίες απονέμεται το Ελληνικό Σήμα.
 - Τις διαδικασίες και τις προϋποθέσεις κατανομής.
 - Τους φορείς που θα απονέμουν το Ελληνικό Σήμα.
 - Τις προδιαγραφές που πρέπει να τηρούνται.
-

Ευχαριστώ πολύ για την
προσοχή σας!!!!

Mercedes-Benz

Ιστορία της Πληροφορίας: Σημεία αναφοράς από τον πάπυρο στο ηλεκτρονικό έγγραφο

Ιστορία της προστασίας του εμπορικού σήματος

Αθήνα 25 Μαΐου 2013

Αριστέα Σινανιώτη - Μαρούδη
Καθηγήτρια Εμπορικού Δικαίου Πανεπιστημίου Πειραιώς

